



**חמד**  
בית חינוך כמשפחה  
דמות החמ"ד תש"פ



סיפורים מחייו של הרב יצחק נסים זצ"ל  
הראשון לציון והרב הראשי לישראל

דתיים ובין חילונים במדינת ישראל, ולא פחות מכך את המצב שבו "הרבנים רואים את עצמם כממונים על 'צורכי הדת' מלבד" ולכן ההשפעה שלהם מודגשת רק "באותו חלק מן הציבור הנזקק לפסיקת הלכות בשאלות דת".

הרב נסים השיב לשניצ'ר במכתב ארוך ומפורט וסיים אותו בתוכחה אוהבת על כי שניצ'ר חווד ומדגיש כי אינו אדם דתי: "ועתה רצוני להעיר על דבר מדבריך החוזר במכתב. כל יהודי שמאמין בייחוד הבורא וקודא קריאת שמע וכולל עצמו עם ישראל ואוהב כל אחד מישראל, אינו רשאי לומר על עצמו שאין הוא דתי".

דווקא תוכחה זו היא עיקרו של המכתב ושל סיפורנו. המושג 'אדם דתי' היה וד לעולמו של הרב נסים. הרב נסים ראה עצמו מנהיג כלל-ישראלי המייצג את היהדות - לאום, ציבור ודרך חיים - ולכן בעיניו 'יהודי דתי' הוא כל יהודי המאמין בריבונות של עולם, רואה עצמו חלק מכלל ישראל ואוהב כל אחד מישראל, ולא רק מי שמגדיר עצמו שומר מצוות.

דברים נוקבים ומהדהדים כאלה נדירים מאוד בזמננו. ■

הציבור בישראל והפריד בין תפקידו ואחריותו הרוחנית לבין שיקולים פוליטיים וכלכליים ששקלו המנהיגים הפוליטיים בהחלטתם לקשור קשרים דיפלומטיים עם גרמניה.

סירובו של הרב נסים לקבל את השגריר פאולס זכה לתמיכה עצומה וגורפת הן בישראל והן בעולם היהודי, ומנהיגי מפלגות שמאל, רבנים ואדמו"רים חסידיים וכמובן ניצולי שואה חיוקו את הרב נסים על עמדתו הגאה והנהגתו הרוחנית. כתבות ומאמרים רבים התומכים ברב נסים פורסמו בעיתונות בישראל ובעיתונות היהודית בעולם, וכמות עצומה של מכתבי תמיכה נשלחו אליו.

אחד הבולטים במכתבים שנשלחו אל הרב נסים היה מכתבו של עורך מעריב שמואל שניצ'ר, אשר כתב לו כך: "יודשה נא לי להביע לכבודו את הוקרתי ואת הערצתי על עמדתו הגאה בעניין הפגישה עם שגריר גרמניה המערבית. כבוד התורה וכבוד הרבנות עלו בעיני למראה עמידת אדוני הרב מול הלחץ המופעל עליו. אני, שפצוע אני עד עומק לבי מן האופן בו קשרה ממשלת ישראל יחסים עם גרמניה, יכול לשאת עיני אל רב ראשי ולראות בו את מנהיגי הרוחני".

שניצ'ר הוסיף וכתב כי אינו אדם דתי, אך הוא רואה בצער ובשברון לב את הקרע ההולך ומעמיק בין

בשנת תשכ"ה (1965), עשרים שנה בלבד לאחר מלחמת העולם השנייה והשואה האיומה אשר עברה על עם ישראל, החליטה ממשלת ישראל לקשור בפעם הראשונה קשרים דיפלומטיים עם גרמניה המערבית. ההחלטה עוררה סערה גדולה בציבור הישראלי, ורבים בציבור חשבו כי זו פגיעה בזכר השואה ובכבוד הלאומי היהודי.

שגרירה הראשון של גרמניה בישראל היה ד"ר רולף פאולס, שהיה קצין בוורמאכט, צבא גרמניה במלחמת העולם השנייה. פאולס הגיע לישראל גם כדי לשבור את החרם בציבור הישראלי על גרמניה והשקיע משאבים ומאמצים רבים לקשור קשרים תרבותיים וחברתיים בין הציבור הישראלי לגרמניה.

אחד מצעדיו הראשונים של השגריר פאולס היה לבקש פגישה עם הרב נסים, אך הרב סירב בתוקף להיפגש עימו ונימק זאת במילים אלו: "מעלליה של גרמניה אסור שיימחו מלב העם, ועלינו מוטלת החובה לדאוג שלא תשתרש בלב העם השכחה".

לא הועילו לחץ וניסיונות שכנוע מצד גורמים ממשלתיים ודיפלומטיים בישראל, הרב נסים עמד בסירובו לקבל את השגריר הגרמני פאולס.

הרב נסים הכהיר כי סרב ראשי מוטלת עליו החובה החינוכית לעורר ולשמור את זכר השואה בקרב